

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΟΙΗΤΙΚΟΙ

Ἐκ τοῦ ἀνεξαντλήτου μεταλλείου τῶν ἐκθέσεων περὶ τῶν εἰς τὸν διαγωνισμὸν τῶν διδακτικῶν βιβλίων ὑποβληθέντων ἔργων ἐραυζόμεθα καὶ ἄλλους μαργαρίτας, συμπληροῦντας τὴν σειράν τῶν ἱστορικῶν διδαγμάτων, τὰ ὅποια προσεφέραμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας ἐν τοῖς προηγουμένοις φύλλοις ἡμῶν.

Ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς προωρισμένης διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Β' τάξεως τῶν ἐλληνικῶν σχολείων μανθάνομεν, ὅτι οἱ Ἄργοναῦται ἀπετέλουν πολυάριθμον καὶ καλῶς ὀργανωμένην ληστρικὴν συμμορίαν· διότι κατὰ τὸν συγγραφέα, ἐν Κολχίδι «Βασιλεὺς τις Διήτης ἐφημίζετο, ὅτι ἦτο κάτοχος μεγάλων θησαυρῶν, τοὺς ὁποίους ἤρπαζεν ἀπὸ τοὺς διερχομένους ἐκεῖθεν ξένους, οὓς καὶ ἐφόνευε κατόπιν.»

Τούτου ἕνεκα οἱ ἥρωες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπεφάσισαν νὰ ἐκδικηθῶσιν, ἀλλ' ἔκριναν πρὸς τούτοις φρόνιμον, νεοελληνικώτατα σκεπτόμενοι, «καὶ ν' ἀφαιρέσωσι τοὺς θησαυροὺς, καθ' ὅσον μάλιστα διεδίδετο, ὅτι μεταξὺ τῶν ἀπειρῶν θησαυρῶν, οὓς αὐτὸς εἶχεν, ὑπῆρχε καὶ χρυσόμακλόν τι δένδρον κτλ.»

* *

Πῶς ἐκυριεύθη ἡ Τροία; «Τὴν νύκτα ἐξελθόντες οἱ ἐντὸς τοῦ ἵππου κεκρυμμένοι ἄνδρες, ἠνέφξαν τὰς πύλας τῆς πόλεως καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς τῶν πλοίων ὁ ἐλληνικὸς στρατός, ὅστις ἐλεηλάτησε καὶ ἐπυρπόλησε τὴν πόλιν.»

* *

Καὶ μία ἀρχαιολογικὴ παρέκβασις· ἐν τοῖς μεγάλοις Διονυσίοις οἱ θιασῶται τοῦ θεοῦ Διονύσου «ὑποκρινόμενοι τοὺς σατύρους παιθνας (!) καὶ σειρήνας (!!!) ἐώρταζον τὰ ὄργια.»

* *

Καὶ ἄλλη παρέκβασις, ἐκ τῆς ὁποίας διδασκόμεθα πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ ὅτι τὸ ἔαρ ἀρχεται κατὰ τὸν Μάϊον. «Αἱ πρῶται τῶν Ἑλλήνων ἐορταὶ ἐξεδήλουν τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην. Πρῶτον μὲν ἐωρτάζετο ἡ γονιμότης τῆς φύσεως καὶ ἡ τοῦ ἔαρος ἐπάνοδος· ἡ δὲ ἐορτὴ αὕτη διετηρήθη μέχρι σήμερον τελουμένη τὴν α' Μαΐου.»

* *

Ἡ ἱστορία αὕτη χάριν ψυχαγωγίας τῶν παιδῶν ποικίλλεται καὶ δι' ᾄσμάτων. Ἐν μάλιστα τῶν ᾄσμάτων τούτων ἔκριεν ἀναγκαῖον ὁ συγγραφεὺς νὰ τὸ συστήσῃ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνωστῶν. «Ὁ μέγιστος, λέγει, τοῦ κόσμου ποιητῆς, ὁ λαός, ἐξύμνησε τὸν Κατσαντώνην διὰ τοῦ ἐπομένου ᾄσματος, συγκινοῦντος πάντα Ἕλληνα.» Καὶ ἔπεται μακρὸν ᾄσμα, ἐν τῷ ὁποίῳ διαλάμπουσι στίχοι, ὡς οἱ ἐπόμενοι:

Φεύγα τὴ γῆ ἐλευθερίᾳ, ἀφοῦ ἡ γῆ σὲ διώχνει
μαῦρο μανδύα φόβισε κ' ἀνέβα στὰ οὐράνια,
κ' ὄλλα τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ, στεφάνη διαμαντένιο
βάλε τα ἔς τὸ κεφάλι σου τὸ χιλιοπικραμένο.

Ἄλλὰ καθὼς παρατηροῦσιν οἱ κριταί, τὸ ᾄσμα τοῦτο οὔτε ἐψάλη ποτὲ ὑπὸ τοῦ λαοῦ, οὔτε συνεκίνησέ ποτε

τοὺς Ἕλληνας. Πλὴν δύο ἢ τριῶν στίχων εἰλημμένων ἐκ δημοτικῶν ᾄσμάτων, πλὴν ἑνὸς στίχου εἰλημμένου ἐκ ποιήματος τοῦ Βαλαωρίτου καὶ ὀλίγων ἄλλων κατὰ μίμησιν τούτου γραφέντων, τὸ λοιπὸν ὅλον εἶνε ὑποβολιμαῖον. «Ὁ μέγιστος τοῦ κόσμου ποιητῆς», ὁ ποιήσας τὸ προκείμενον ᾄσμα δὲν εἶνε ὁ λαός, ἀλλ' αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς. Τίς δὲ ὁ λόγος τῆς νοθείας ταύτης; Αἰσθημα εὐγενὲς υἱκῆς εὐσεβείας. Ὁ συγγραφεὺς κατεσκεύασεν ἑκατοντάδα στίχων μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ παρεμβάλῃ ἕνα, εἰς τὸν ὅποιον ὁ Κατσαντώνης παρίσταται λέγων «ἀδελφέ, πιστό μου παλληκάρι» πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως.

* *

Καὶ ἐπειδὴ περὶ ᾄσμάτων ὁ λόγος, δὲν ἀντέχομεν εἰς τὸ πειρασμὸν ν' ἀνθολογήσωμεν ὀλίγα ἐκ τῶν διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν δημοτικῶν σχολείων προωρισμένων ποιητικῶν ἀνθολογιῶν.

Ὁ Βίος

Τοῦ κόσμου ὁ βίος
ἐδῶ ἐπὶ γῆς,
κλαυσίγελως εἶνε
χαρᾶς κ' οἰμωγῆς κλπ.

Ὁ Ἄρματωλός

Εἰς τοὺς ψυχροὺς θρυμῶνας
θηρίων τοὺς κοιτῶνας
ἐκεῖ σιωπηλός
ὡς εὐγενὲς ἱππότης,
ἀνδρεῖος στρατιώτης
τῆ ὁ ἄρματωλός κτλ.

Τὸ Ἀρνάκι

Ποῦ τρέχεις
σὰν ἔχεις
ἐντὸς σου
κ' ἐκτὸς σου
τὸν Μάϊ παιδί; κλπ.

Κρίμα· ὅτι ὁ εἰσηγητῆς ἔκρινε περιττὸν νὰ παραθέσῃ καὶ τὰς λοιπὰς στροφὰς τῶν ποιημάτων τούτων!

Τσοπανάιος

33 ΔΡΑΜΑΤΑ

Τριάντα τρία δράματα ἐδόθησαν ἐν ὄλῳ
στὸ νῆο διαγωνισμῷ
καὶ εἶνε τὰ πλείοτερα, ὡς λέγουν, γιὰ τὸ μῶλο
καὶ διὰ γιὰ καταποντισμό!

* *

Ἐν περιπτώσει καὶ προοῦν σ' αὐτὴ τὴν ἀβαρία
σὲ τέτοιο μέτρο ζηλευτόν.
ἄς ρίξουνε τὰ δράματα σιμὰ στὸν καρχαρία
γιὰ νὰ σωθοῦμε κι' ἀπ' αὐτόν.

* *

Διότι κι' ἕνα δράμά μας ἂν καταπιῇ τυχαίως
στὸ βάθος τῶν ὑδάτων,
εἰς τὸν ἄρρο τῆς θάλασσας θὰ βγῆ τυμπανιαῖος
καὶ δράμα τῶν δραμάτων!